

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาแก อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม

๑. ประวัติและความเป็นมา

๑.๑ ประวัติของเกษตรกรต้นแบบ

นายดำรง พ่อคำจันทร์ เกิดเมื่อ ๑๘ มกราคม ๒๕๐๖ ปัจจุบันอายุ ๖๐ ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา โรงเรียนบ้านพิมานวิทยาคาร สถานภาพสมรส กับ นางอรทัย พ่อคำจันทร์ อายุ ๕๕ ปี มีบุตรด้วยกัน ๑ คน คือ นางสาวพิมพ์ภัทรา พ่อคำจันทร์ อายุ ๓๕ บ้านเลขที่ ๑๑๒ หมู่ที่ ๓ ถนน นาแก - ธาตุพนม ตำบลพิมาน อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม รหัสไปรษณีย์ ๔๘๑๓๐ เบอร์โทรศัพท์ ๐๙๓ - ๕๕๗๒๙๐๒

๑.๒ ประวัติของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอนาแก จังหวัดนครพนม โดยได้เริ่มทำการเกษตรมาตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕ พัฒนาและจัดตั้งขึ้นเป็น ศพก. เมื่อ ปี ๒๕๕๘ เป็นแหล่งเรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรของชุมชน เป็นศูนย์กลางการบริการ และแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูลการดำเนินการในพื้นที่ของเกษตรกรที่ประสบความสำเร็จ ดำเนินการภายใต้หลักคิด “เกษตรกรพัฒนาเกษตรกรด้วยกันเองจึงจะเกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน” การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่และการประกอบอาชีพของเกษตรกรตามแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการ และสถานการณ์ในพื้นที่ มีพื้นที่ ๒๕ ไร่ แบ่งเป็น สระน้ำ พื้นที่นา พื้นที่ปลูกไม้ผลและไม้เศรษฐกิจ และที่อยู่อาศัย ร้อยละ ๓๐ : ๓๐ : ๓๐ : ๑๐ ตามลำดับ

๑.๓ สถานการณ์ปัจจุบัน

ปัจจุบันศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก มีหลักสูตรเรียนรู้แปลงเรียนรู้ และฐานเรียนรู้ ดังนี้

หลักสูตร การผลิตปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ การลดต้นทุน การเพิ่มผลผลิต การเพิ่มมูลค่าผลผลิต การจัดการโรคและแมลง การผลิตสารชีวภัณฑ์ การจัดทำบัญชีครัวเรือน เกษตรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรอินทรีย์ อาชีพเสริมเพิ่มรายได้

แปลงเรียนรู้ แปลงเรียนรู้การผลิตข้าวอินทรีย์ การปลูกไม้ผล การทำวนเกษตร บ่อเลี้ยงปลา การเพาะเลี้ยงเห็ดนางฟ้า และการปลูกพืชฤดูเลี้ยง

ฐานเรียนรู้ ข้าวและการปรับปรุงพันธุ์ การเลี้ยงปลา การทำปุ๋ยอินทรีย์ การทำน้ำหมักชีวภาพ การผลิตไบโอชาร์ การผลิตสารชีวภัณฑ์ การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

องค์ประกอบอื่น ๆ ความพร้อมของสถานที่ ศาลาอบรม ศาลาฐานเรียนรู้ เก้าอี้ เครื่องเสียง ป้ายองค์ความรู้ ข้อมูลประจำศูนย์ ป้ายบอกทาง

๒. ความสำเร็จตามเป้าหมายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

การประสบความสำเร็จ และการบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร มีดังนี้

๒.๑ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ของอำเภอนาแก มีการพัฒนาศักยภาพงาน มีความพร้อมในด้านการถ่ายทอดเทคโนโลยีการผลิต บริหารจัดการ การตลาด การให้บริการทางการเกษตรด้านต่าง ๆ แก่เกษตรกรในพื้นที่

๒.๒ มีเกษตรกรต้นแบบใน ศพก. เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการผลิตสินค้าเกษตร และมี ศพก. เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเกษตรแก่ชุมชน

๒.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอ และส่วนราชการที่เกี่ยวข้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ทำให้สามารถแก้ไขปัญหาของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพรวม ทั้งทำให้ลดขั้นตอนการทำงานในพื้นที่ เนื่องจากเป็นการให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ

๒.๔ ด้านการบริหารจัดการ มีจัดกระบวนการเรียนรู้เกษตรกรผู้นำ และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ตนเอง พร้อมแนะนำถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรที่สนใจ มีการประชุมคณะกรรมการอย่างต่อเนื่องเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารให้ทันกับสถานการณ์ปัจจุบัน สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงานราชการเพื่อให้ศูนย์เป็นที่รู้จัก ยอมรับและมีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการจัดงานวันถ่ายทอดเทคโนโลยี (Field Day) เพื่อเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ ที่เปิดโอกาสให้ทุกหน่วยงานเข้ามาร่วมดำเนินการ

๓. ปัจจัยที่ทำให้ประสบความสำเร็จ

๓.๑ เกษตรกรต้นแบบมีความเสียสละสถานที่ และที่ดิน มีจิตอาสา ประสานประโยชน์ให้ชุมชน มีความซื่อสัตย์ และมีวิสัยทัศน์

๓.๒ ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) นำแผนพัฒนาฯ ใช้พัฒนา ศพก. ให้มีความพร้อมในการให้บริการการถ่ายทอดเทคโนโลยี การผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด แก่เกษตรกร รวมทั้งการให้บริการทางการเกษตรด้านต่าง ๆ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในพื้นที่

๓.๓ สำนักงานเกษตรอำเภอ นำข้อมูลไปใช้เป็นกลไกในการบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในการแก้ปัญหาและพัฒนาการเกษตรในพื้นที่

๓.๔ หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ ใช้ ศพก. เป็นจุดถ่ายทอดความรู้และบริการเกษตรกร แบบบูรณาการเป็นการอำนวยความสะดวกแก่เกษตรกรที่มาขอรับบริการ ณ จุดบริการเพียงจุดเดียว (One Stop Service) ทั้งนี้นอกจากส่วนราชการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์แล้ว ยังมีหน่วยงานราชการ และเอกชน เข้ามาใช้บริการ และให้บริการแก่บุคคลเป้าหมายภายใน ศพก.ด้วย เช่น สำนักงานพัฒนาชุมชน ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร บริษัท ปตท.จำกัด(มหาชน) มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร โรงเรียนชุมชนในพื้นที่ เป็นต้น

๔. แผนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรในอนาคต

๔.๑ แผนการพัฒนาพื้นที่ที่มีความสะดวกแก่ผู้มาขอรับบริการ โดยการเสนอโครงการถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก ต่อองค์การบริหารส่วนตำบลพิมาน โดยบรรจุในแผนพัฒนาหมู่บ้าน ปีงบประมาณ ๒๕๖๖

๔.๒ แผนการพัฒนาหลักสูตร เสนอต่อคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร พร้อมขอคำแนะนำกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพิ่มหลักสูตรเกษตรอัจฉริยะ เกษตรแม่นยำ การทำเกษตรออนไลน์ การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร

๔.๓ แผนการพัฒนาแปลงเรียนรู้ เป็นแผนการปรับเปลี่ยนแปลงเรียนรู้ ให้เป็นไปตามฤดูกาลการเพาะปลูก หรือชนิดพืชที่เกษตรกรในพื้นที่ทำการเพาะปลูก หรือพืช/สัตว์เศรษฐกิจที่สอดคล้องและเหมาะสมกับการผลิตในพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนหรือผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาเรียนรู้

๔.๔ แผนการพัฒนาฐานเรียนรู้ ฐานเรียนรู้ที่มีการชำรุด จะมีการบำรุงซ่อมแซม และการผลิตเพื่อใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกษตรกรในชุมชนหรือผู้ที่สนใจ สามารถได้เข้ามาเรียนรู้ได้เห็นการปฏิบัติจริงได้ พร้อมประสานหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาร่วมบูรณาการ และปรับปรุงให้มีสภาพที่พร้อมให้บริการ

๔.๕ แผนการพัฒนาสินค้า พัฒนาสินค้าหลักให้มีอัตลักษณ์ และเอกลักษณ์ สร้างแบรนด์ของสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า

๔.๕ แผนการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ชุมชนพิมานเป็นชุมชนท่องเที่ยวโดยชุมชน ศพก. เป็นอีกหนึ่งในเส้นทางการท่องเที่ยว โดยเป็นจุดบริการให้ความรู้ทางการเกษตร หากได้รับการสนับสนุนหรือพัฒนาได้ตาม ข้อ ๑ - ๔ จะทำให้มีความพร้อมและสมบูรณ์ เพิ่มขึ้น